

Verdener møtes i Sydney

Nr. 2 – 1980

300 fra 21 nasjoner tok del i en konferanse i Sydney, Australia, i februar 1980. Temaene var «rike og fattige land» med vekt på Australias forhold til Asia, og de australske urinnvåneres rolle i 1980-årene.

Flere møter ble ledet av Alan Griffith, utenrikspolitisk rådgiver til den australske regjering. En av talerne var arbeiderpartiets talsmann i energispørsmål. Han underskreket at Australia i fremtiden må regne med å dele sine naturgitte rikdommer med landene i Asia.

En komité av urinnvånere og hvite sto som vertskap for konferansen. Blant representantene for urbefolkninger i andre land var Ed Burnstick, tidligere president for den militante amerikanske indianerbevegelsen AIM. «Kommunikasjonsgapet kan være noe man skaper selv,» sa Burnstick. «Ved denne konferansen har jeg følt at jeg har kunnet snakke med mennesker — mann til mann, rase til rase.»

Sydneypressen brakte utførlige referater fra konferansen. 75-årige Margaret Tucker, kjent australsk urinnvåner, vakte oppmerksomhet med sin appell om åpne dører og hjerter for asiatiske flyktninger til Australia. «Gud har gitt oss dette kontinentet for at vi skal tjene andre i fellesskap,» sa hun.

Margaret Tucker fortalte hvordan hun ble satt bort i tjeneste hos hvite som tenåring. «Vi glemte

ny verden

INFORMASJON OM MORALSK OPPRUSTNING

vårt språk og vår kultur fordi vi ble gjort narr av,» sa hun. MRA hadde gitt henne mot til å si sin mening og dele sin historie med andre, gjennom en bok hun har skrevet.

En gruppe australske urinnvånere med indianeren Ed Burnstick fra Canada (nr. 3 fra høyre) og Maori-presten Huata fra New Zealand.

Fargerik transportarbeider

«John Söderlund er en av den svenske arbeiderbevegelsens fargerikeste personligheter. Men det viktigste av alt er at han har moralsk reisning og våger å stå for det han tror på.»

Det var det svenske transportarbeiderforbundets blad som skrev dette i sitt marsnummer. Foranledningen var Söderlunds 30-årsjubileum som sekretær for transportarbeiderne i Norrköping.

I samme nummer behandlet redaktøren skandalen som nettopp har rystet forbundet: Formannen og viseformannen måtte avsettes på grunn av skattesnyteri og lettfeldig omgang med forbundets midler. «Prinsipper og moral» var overskriften på lederartikkelen i nummeret.

I et intervju med Norrköpings-avisen i anledning

av jubiléet sier Söderlund: «Jeg kom i kontakt med Moralsk Opprustning i slutten av 40-årene, og fant at deres livssyn måtte være det rette. Jeg har alltid trodd på ærlighet. Sosialdemokratiet er dypest sett et spørsmål om rettferdighet og det som er rett. Folk innen arbeiderbevegelsen burde stille høyere krav til seg selv og leve i samsvar med dette grunnsynet.»

Da Söderlund fylte 60 år i slutten av februar, gikk han samtidig av for aldersgrensen. «Vi har erfart at MRA fungerer,» skriver han i et brev til sine venner. «Jeg kommer nå til å få mere tid til å delta i dette verdensomfattende arbeidet, og det er jeg glad for.»

Hva nå, Danmark?

Hvor går Danmark — lenge kalt Europas økonomiske problembarn og NATOs svake ledd? Det er bred enighet i Folketinget om at den økonomiske krisen krever drastiske forholdsregler, men det er øyensynlig liten vilje til å gjennomføre dem. Hva nå, Danmark?

Keld Jørgensen, en av de ansvarlige for Moralsk Opprustning i Danmark og formann for Sosialdemokratiet i Fredriksberg, København, ser imidlertid den svarte pessimismen som ett av faremomentene. En fornyelse er mulig, mener han. Danmark har en arv fra fortiden som ikke uten videre har utspilt sin rolle. Dette viser seg blant annet i noen sitater for Sosialdemokratiets program som ble utformet ved partiets kongress i september 1977:

«Da samfundet utvikler sig i en vekselvirkning mellem ændringer i den økonomiske struktur og ændringer i vore holdninger, kræver virkeliggørelsen (af et samfund med øget livskvalitet) nødvendigvis en indsats på begge disse plan.

De værdinormer, der kendetegner det nuværende samfund, appellerer til en selvtilstrækkelighed . . . Disse holdninger må afløses af andre . . . Kun ved at samfundet bygges op på solidariske værdier, kan vi virkeliggøre de egenskaber, som vi trives bedst med, nemlig åbenhed, tolerance, ærlighed og kærlighed.» Utviklingen av et slikt samfund, heter det til slutt, medfører «et oppgjør med egoismen i det nuværende».

Statsminister Anker Jørgensen uttalte omtrent samtidig at det danske sosialdemokratiet har sitt særpreg fordi man lever i Grundtvigs land.

På kongressen grep Keld Jørgensen fatt i de nevnte punktene i erklæringen og pekte på at tankene i dem måtte komme fra programmet og ut i det praktiske liv, i skolene, i hjemmene og i arbeidslivet.

Ny Verden har bedt Keld Jørgensen fortelle norske lesere noe om de aktuelle elementene fra Danmarks «arv».

«Mennesket fikk forstand på godt og ondt,» sier Grundtvig. «Det gode er å lyde Gud, og dette er menneskets liv. Det onde er selvrådigheten, og det er menneskets død.»

Kristen Kold, som begynte sin første folkehøyskole i Ryslinge i 1851, sa om sin skole at «den skal danne kampere til striden mellom liv og død. De bor hinanden meget nærmere end dansk og tysk — meget nærmere end herremanden og bonden. De bor i samme bryst, og derfra skal kampen udgå, som det lyder: Fej først for din egen dør. Og det er på resultatet af denne kamp, at verdens fremtid beror.»

Grundtvig så en slik kamp i folkenes liv i historisk sammenheng. Han skrev en verdenshistorie som skulle uttrykke dette. Kold sa at det var denne bok som inspirerte ham til å begynne sin høyskole, og han brukte den meget i undervisningen.

Men Kold var i like høy grad inspirert av Søren

Kierkegaard. Grundtvig og Kierkegaard hadde vanskelig for å forstå hverandre, men i nyere tid har man trukket frem likhetspunktene mellom dem. De kom bare frem til sine tanker fra et diametralt motsatt utgangspunkt. Når Grundtvig talte om «folkeånden», skrev Kierkegaard om «den enkelte». Hvor han la ettertrykk på øyeblikket, så Grundtvig menneskelivet i verdenshistorisk sammenheng. Kold forbandt dem begge i det livssyn som la grunnlaget for den danske høyskolens vekst.

De var begge eksistensialister. Kierkegaard innskjerpet at målestokken for et menneskes religiøsitet ikke er om han formår å fremstille den, men om den forvandler hans liv. Grundtvigs anskuelser var gjennomlevet og gjennomkjempet, så han selv ble ett med dem.

Marx og Engels slapp løs i verden den historiske materialisme på klassekampens grunn. Samtidig ble det skapt en samfunnsutvikling i Danmark som bygget på kampen mellom godt og ondt — sett i historisk perspektiv.

I boken *Hjertets renhed at ville ét* kommer Kierkegaard til at «afgørelsen er det afgørende alt». Men så kommer «klogskaben» og «kæmper for sit liv . . . thi sejrer afgørelsen, da er klogskaben som aflivet, nedsat til at være tjener.»

Kold var helt klar over at en slik kamp ville skape en motoffensiv: «Vi vil vende op og ned på Danmark,» sa han. «Tror du Danmark lader sig vende i fred? Vær vis på at verden rejser sig imod dig, så snart den ser, du har mod og kraft til dette.»

«Arbejderebevægelsen som kulturens viderebefordre»

Det kom også et motangrep i folket, som Kold forutså. Georg Brandes er vel eksponent for denne motoffensiv som setter menneskets fornuft i høysetet, og derved i praksis opphever kampen mellom godt og ondt. Litteraturen og den offentlige mening ble sterkt preget av dette, og det fikk også virkning på arbeiderbevegelsenes idéinnhold.

K. K. Steincke, en av arbeiderbevegelsens fremste ledere, kritiserte «denne overvurdering af kundskab og intelligens og undervurdering af de etiske grundsetninger.» Disse, sier han, er «lige uundværlige for individ og samfund, navnlig hvis man skal vente sig arbejderbevægelsen som kulturens viderebefordre.» Som sosialdemokratisk minister var det Steincke som fikk gjennomført den berømte sosialreformen av 1932, som gjorde Danmark til et foregangsland.

«Intelligens uden en moralsk grundvold er værdiløs . . . etiske grundprincipper gælder ikke alene den enkelte, men også organisationer og stater,» sier han videre, og nevner som eksempel Bergprekenen.

Som sosialminister talte Steincke i Studenterforeningen på det tidspunkt da sosialreformen skulle gjennomføres, og hevdet at det behøvdtes både so-

siale reformer og en annen samfunnsmoral. Dette ville innebære en oppgivelse av den materialistiske historieoppfatning og en fremhevelse av religiøse grunnverdier.

På samme tid kom det også en utfordring gjennom kirkelige kretser i landet, hvor den herskende tanke mange steder var blitt at kristendom og moral ikke har noe med hverandre å gjøre. Impulsene fra Oxfordbevegelsen må i tilbakeblikk sies å være meget på linje med grunnlaget for Kolds skole. Frank Buchman talte også om at «vi glemmer den evige kampen mellom ondt og godt. Nederlag i denne kampen, ja bare uvitenhet om at den foregår, bringer fattigdom, sult, slaveri og død.»

Frank Buchman utformet de fire absolutte normer — ærlighet, renhet, uselviskheter og kjærlighet — ut fra Bergprekenen. For Danmark konkretiserte han dette med sin utfordring om at arbeidsløshet er hver enkelts ansvar. Det var nettopp på det tidspunkt da Steincke som sosialminister uttalte at understøttelse ikke er svaret til arbeidsløshet — arbeidsløshet må bekjempes med arbeid, at Buchmans utfordring førte til et initiativ fra hans danske medarbeidere. Flere av disse var med på å stifte foreningen LAB (Landsforeningen til arbeidsløshedens bekjempelse). Under mottoet «Arbeidsløshet bekjempes med arbeid» begynte man en konkret innsats med stubbebryting i skogene og papir- og avfallsinnsamling i byene, og skaffet arbeid til flere tusen mennesker gjennom dette.

Fortvilelse eller selverkjennelse?

I motsetning til en utvikling av den samfunnsmoral som Steincke etterlyste, kom det imidlertid på mange områder en lovgivning som satte materialismen i høysetet og svekket samfunnsmoralen ytterligere. Mange begynner nå å erkjenne at dette har ført til en slagside med egoisme og overforbruk, som truer økonomien. Det er således tegn på at utviklingen igjen er i ferd med å snu.

Man kan med god grunn forarges eller fortvile over meget i dagens Danmark. Men hvis det bare blir til kritikk og bitterhet, er det en slags ubesvart marxisme. For nettopp en «fremmedgjørelse» som Marx kalte det, overfor samfunnet vi lever i, trekker mange til marxismen. Kierkegaard sier at fortvilelsen — fremmedgjørelsen — er det tomrom hvor det kan oppstå en selverkjennelse som leder til Gudserkjennelse. Og Grundtvig viser veien til en positiv kamp for en forandring i folket og samfunnslivet.

Fremmedgjørelse, forargelse eller fortvilelse er uten mening uten vissheten om at det som møter oss, er en fase i en kamp. Den må lede til et kristent engasjement, en altomfattende kristendom som gjelder alle livets forhold.

Vi har lagt for liten vekt på at kristendommen inneholder en dialektisk menneske- og samfunnsoppfatning i kampen mellom godt og ondt, som og-

Navnet Moralsk Opprustning

Fra boka «Stillhetens dynamikk»

«Den neste store bevegelse i verden blir en åndelig og moralsk opprustning i alle land». Tanken slo ned i Frank Buchman våren 1938. Her var det kombinasjonen av den indre forberedelse og en ytre impuls som bar frukt.

I lys av den truende verdenssituasjonen hadde Frank Buchman lenge vært urolig over at mange av tilhengerne hans ikke strakk til. Oxfordgruppen var mange steder blitt til fromme gettoer. Sjelens vel hadde fortrenget ansvaret for verden.

«Moral» betyr på engelsk ikke «moralisk», men «åndelig» i motsetning til «materiell». Derfor sa en i begynnelsen alltid «moralisk og åndelig opprustning». For korthets skyld heter det nå Moralsk Opprustning. Derved blir det «moraliske» overbetonet, og det er til anstøt for mange — skjønt det på bakgrunn av den moralske utglidning i vår tid kan være en sunn utfordring.

Det nye navnet ble en vekker og veileder for mange og utløste forskrekkelse og protest hos andre.

Virkeliggjørelsen i dybden og bredden av bønn «Skje din vilje som i himmelen så og på jorden», blir nå til et eksistensielt signal. Det betyr et bratt fall fra høyden ned i dypet — ned i det bunnløse hvor en må gi avkall på den sikkerheten en før har klamret seg til. Men når noen reservasjonsløst lar seg falle inn i verden, da skjer et mirakel: man faller ned i Guds hender, de som holder og beveger vår klode. Da er man kommet inn i en verden som ikke består av likesinnede — som en forstår å omgås med, men også av dem som tenker annerledes. Her er katolikker, muhammedanere, buddhister, hinduer og religionsløse såvel som protestanter. Her er amerikanere, asiater, afrikanere såvel som europeere — arbeidsgivere, fagforeningsledere, arbeidere, arbeidsløse, fyllicker, narkomane, perverse såvel som gode borgere.

Den som blir kastet inn i en slik verden, kan ikke lenger klare seg med de vanlige regler og normer. — Det betyr av våge seg ut i ukjent terreng, famle seg frem gjennom et kratt av vanetenkning, klisjeer og slagord, og selv bruke ord og begreper som raskt blir forslitt. — — —

Den som fra sin trygge og solide borgerlighet og kristelighet nøyer seg med å være tilskuer til denne prosessen, mister stundom både syn og hørsel. Man ryster betenkt på hodet.

Theophil Spoerri.

så er historisk begrunnet. Kanskje vi dermed har berøvet ungdommen et livs- og samfunnssyn som virkelig er aktuelt.

Det som behøves i Danmark idag, er en forståelse av denne kampen — og at vi er i siste fase av et motangrep. Derfor er det ikke spørsmål om hvilken forståelse eller begeistring vi møter med vår kamp, men om den tro og vedholdenhet den føres med.

Keld Jørgensen

Livsforvandling – sjelesorg

«Fornylse og vekst» var temaet for et seminar i Sophus Lies gate 5 en weekend i januar. I et av innleggene talte sogneprest Asle Enger om «Livsforvandling – sjelesorg». Han tok blant annet utgangspunkt i «det friske vestaværet» som kom inn over Norge med Oxfordgruppen i 30-årene.

Vi siterer fra Asle Engers innlegg, og fra en samtale etterpå:

Vi som den gangen var unge prester og teologer og som snuste i alle mulige teologiske retninger, ismer og ideologier, vi var forbauset over dette værdraget som kom inn over landet med Oxfordbevegelsen. En smule urolig var det riktignok, men det representerte utvilsomt noe vesentlig nytt. Man ante noe mer enn et værdrag: Et åndsvær, en storm. I Det nye testamentet brukes ordet «veldig» bare én gang — om pinseværet.

Protestene var der med en gang. Selvfølgelig først og fremst fra oss teologer. «Dette er ikke kirkelig. Det er noe legmannspreget, vær forsiktig — det kan føre til komplikasjoner og kanskje trekke oss bort fra den rene lære.»

Fra slike forberedende anelser hoppet vi rett inn i aksjonstiden, da man ble invitert til det aristokratiske Grand Hotell til en tete-a-tete med våre vestlige venner. Man opplevet at folk som for eksempel min gamle høyerverdige frende biskopen av Oslo, Johan Lunde, beveget seg omkring blant disse utlendinger med en selvfølgelighet og en norsk opplagthet som førte til de morsomste episoder. Som da en meget kjent og berømt engelsk lady sa til ham: «Are you changed, Bishop?» «Ja det kan du stole på, jenta mi,» sa biskopen. «Jeg var et Guds barn lenge før du ble født!»

Blokk og blyant

Begrepet sjelesorg, som var definert meget strengt i den praktiske teologi, ga seg fullt utslag i det gruppefolkene talte om som *livsforvandling*. Hovedordet ble vel det engelske *guidance*, med en stille stund om morgenen.

Jeg husker hvordan min Ellen og jeg satt med blokk og blyant borte i Thorvald Meyers gate da vi var prestefolk i Paulus, vår første menighet, og skrev ned både det meningsfylte og det meningsløse. Så skjedde det at jeg dag etter dag fikk tanken om at jeg skulle gå og snakke med et respektert medlem av menighetsrådet «om hans forhold til Gud». Jeg protesterte — dette måtte være *mine* tanker og ikke Guds. Den uklanderlige mannen ville sannsynligvis si med biskop Lunde: «Jeg har vært kristen lenge før du ble født, gutten min.» Tanken kom imidlertid igjen, og etter en uke sa Ellen at nå måtte jeg gjøre noe med den, ellers ville jeg bli gal.

Jeg kom til et slikt patrisierhjem hvor man ventet at det ville dukke opp en pike med sølvbrett for å ta imot vistittkortet. Men så kom han selv i døren, i skjorteermene. «Nå gir jeg meg ende over,» sa han.

Asle Enger var sogneprest i Frogner menighet i Oslo før han gikk av for aldersgrensen. Han er født i Adalen og ble også utdannet som offiser. Da de norske offiserene ble sendt til Tyskland i 1943, var Enger derfor akseptabel for tysk ordenssans som frivillig medfange. Han meldte seg til denne «tjenesten» for at offiserene skulle få med seg en prest, uten å vite om den ville være i 2 eller 20 år.

«Er det virkelig deg? Jeg har bedt hver dag i en uke om at du måtte komme. Jeg ønsker å snakke med deg om mitt forhold til Gud.»

Jeg, den yngste av alle prestene? Men det ble en fin stund. Da jeg gikk, ga han meg en konvolutt, som jeg stakk i lommen og begav meg i vei oppover Thorvald Meyers gate igjen. Da jeg satt hjemme og spiste min ertesuppe — jeg husker det som det var i går, så ringte telefonen. Det var beskjed om at vår venn var død av slag eller hjerteinfarkt fem minutter etter at jeg gikk. Da jeg senere åpnet konvolutten, var det en stor pengesum som skulle brukes til de nødlidende i menigheten.

Denne opplevelsen vil jeg nok aldri glemme — jeg fikk der en kraftig bekreftelse på at hvis man er villig til å lytte til Guds ledelse, så er Han der. Men ofte er jeg i tvil og tar opp diskusjon med Gud. Jeg forsøker også, og det tror jeg er riktig, å prøve ledelsen på de ti bud og Guds ord.

I sjelesorg kan man ikke *virkelig* hjelpe et menneske hvis man ikke har ledelse. Da blir det overflatekrusninger og en eventuell form for suggesjon. Man kan til og med tale om hypnose, der hvor det er en «dyktig» sjelesørger og et lettvinnt medium.

Jeg har alltid vært redd for alt som smaker av «åndelig voldtekt». Spesielt i de siste par årene har jeg imidlertid vært opptatt av hvor galt det er å være for forsiktig. Vi må våge å komme til poenget med mennesker. Gjennom ledelse.

Samme oppskrift i dag

Det er ingenting galt med de fire absolutter. Tvertimot, de er tatt rett ut av Bergprekenen. Vi små mennesker trenger bestemte formuleringer som vi kan eksersere med hver eneste dag.

Hva er vi ute etter med de fire absolutter? Ikke annet enn Jesu Kristi program. Det var derfor han kom. Han kom for å lære oss at det var ett gyldent bud over alle de andre: Gjør mot den andre hva du vil at den andre skal gjøre mot deg. Og målestokken han har gitt oss, er meget enkel. Men ikke populær, fordi vi gjerne vil presse inn en masse andre ting. Jeg vil gjerne ha med i oppslaget det som jeg står for og tror er det eneste riktige. Men den Herre Jesus sa: «Derav skal man kjenne at dere er mine disipler, om dere har innbyrdes kjærlighet.» I ur-

kirken ble hedningene trukket inn i lysglansen som skinte omkring de kristne. Det er ingen annen oppskrift i dag heller, selv om vi er blitt så høyfornemme at vi synes Mor Teresa er litt for naiv.

For en kristen gis det alltid en anledning i den oppsøkende sjelesorg. Når man vet om en eller annen ulykkelig sjel som har det så vondt at bare et håndtrykk, et ord, et smil ville være nok til å lette litt på tilværelsen. Eller en som ligger med store smerter — sykdommens sjelesorg.

Av de tre hovedformene: ensomhetens, angstens og dødens sjelesorg, er angstens sjelesorg den vanskeligste. En kvinne ringte meg nettopp og sa at hun måtte få snakke med meg. Et typisk eksempel på et menneske som trengte et ord fra Gud, et stråleglimt fra korsets tre, for å få fred i sin forpinte sjel. For hun var fra seg av angst for den eventuelle krigsmulighet som hun nå syntes var rykket nær på grunn av Afghanistan.

Krigsangstpsykosen gjelder forøvrig så å si oss alle. Vi har bare mer eller mindre dårlige måter å skjule den på, både for oss selv og andre.

Her er Paulus den store veileder når han sier: «Ta det med ro, for dere tilhører den kategori av mennesker som ingen kan gjøre noe vondt. Dere er fattige og likevel rike, sørgende og dog glade, som dem som intet har og likevel eier alt...»

Jesus Kristus stanser ikke ved overflatesymptomer. Han går til bunns. Han sier: «Jeg er Guds lam som bærer verdens synder, også dine.» Og han har kalt oss til denne ambassadørgjerning, at vi skal prøve å få mennesker til å forlike seg med Gud. Som om vi var i Kristi sted, sier apostelen.

Svakhet og styrke

Det finnes også en taus sjelesorg, uten ord. I en legende om Maria Magdalena beskrives hun som en ørkendronning, en spesialist på kosmetika og det å bedåre menn. Men hun fikk aldri noen sjanse, for Mesteren var alltid gått når hun kom. Men endelig, da han holdt sin bergpreken, fikk hun peilet ham inn. Hun forlot sine vogner og hester og gikk til fots til berget hvor han talte. Men da hun hørte lyden av hans stemme, skjedde det noe voldsomt. Hun sank ned bak en sten og lyttet, og ante til slutt ikke hvor hun var, før hun så inn i hans øyne og han sa de to ordene: «Maria Magdalena». Så gikk han og hun fulgte. Hun var å finne ved korset sammen med Jesu mor. Den eneste som våget å følge ham, sammen med disippelen Johannes.

Dette glimt av herligheten som hun opplevde, er det også vår jobb å formidle. Det kan gjøres på alle mulige måter, Guds ånd leder oss til det riktige.

Den som vil prøve å være livsforvandler og sjelesørger, må finne seg i å oppleve mange nederlag. Han må være klar over at han selv for det første slett ikke er vellykket. Etterhvert må han dessuten lære seg til å forstå at det er i sin egen skropelighet at Kristus blir sterk. Der hvor man selv ikke strekker

til, ser man dessuten som oftest at Gud fortsetter arbeidet. Og så kan man liksom ikke tro sine egne sanser når man ser i praksis at Guds ord aldri vender tomt tilbake. Aldri.

Korset og det sosiale

Vi vil nok oppleve en god del motløshet også. Hvis vi ikke holder fast ved at det er Han som er trofast og det er Han som har kalt oss og Han som skal gjøre det.

Oxfordbevegelsen har betydd enormt meget for Norge, ikke minst sosialt. Mennesker ble annerledes, motsetninger utjevnet. Vi ble konfrontert med *med-mennesket* og ansvaret ved å være til. Ansvaret for at vi skal fungere i samfunnet. Det ble satt igang en prosess som stadig utvikler seg videre, hele tiden, og som det er umulig å måle rekkevidden av. Vi trenger i det hele tatt å lære at vi må undre oss. Forundre oss. Over hva som skjer der hvor menneskene konfronteres med Kristi kors.

Ingen er vel mer «kommunister», sosialister eller hva man vil kalle det, i sitt hjertes dyp, enn de som har overgitt sitt liv til Gud. Fordi vi simpelthen ikke orker å ha det godt uten å tenke på dem som har det vondt. Derfor er det ingen kristendom hvis man kutter ut det sosiale. Men den moderne retning med det såkalte sosialiserte evangelium, er noe helt annet. Jesus kom ikke for å stifte et rike av denne verden. Det poengterte han ganske kraftig, selv i dødsøyeblikket. Og da han sto foran dommen som skulle føre ham til korset, sa han til Pilatus: «Mitt rike er ikke av denne verden».

Også forventning

Når vi møter krigsangsten, kommer de ordene stadig tilbake til meg: «Tror dere ikke at dersom jeg ville, skulle jeg tilkalle tolv legioner engler.» Mer enn Russlands hærstyrker tilsammen. Han disponerer altså uendelighetens krefter. Det er bare at når vi nå er på innmarsj til fastetiden, har jeg alltid en beklemmende følelse av at jeg vil ikke lidelse. Spar meg, la meg slippe om igjen dette helvete som et krigsfangenskap er. Dette å råtne bort i en nedverdige tilværelse hvor man ikke lever, men bare eksisterer.

Livet er lidelse. Men det er også forventning og mot. I MRA har man vel av og til gått for langt i å spørre: «Hvor mange har jeg inspirert/forvandlet idag?» Likevel er det viktig: *Er jeg dau eller er jeg levende?* Gløder du, eller er du nøytral? Da Archimedes hadde oppfunnet vekststangen, sa han: «Gi meg et fast punkt, så skal jeg bevege jordkloden.» Vekstangen har vi fått i Jesus Kristus.

Jeg er litt redd for den form for gruppevirksomhet som drives i psykiatrisk terapi idag. I Oxfordgrup-

Forts. side 7

Kort nytt

HILSEN TIL AUSTRALIA FRA SVENSK SAME

Vi samer er takknemlige for den varme velkomsthil-senen fra våre brødre og søstre blant urbefolkningen i Australia, som vil at vi skal komme til januar-konferansen for Moralsk Opprustning i Sydney.

De siste ukene og månedene har jeg vært med rensdyrene ute i snøen på fjellet og i skogen. Jeg har tenkt på reisen. Det er langt til Australia, og vinteren er hård og beitet dårlig i år. Jeg er kommet til at jeg skal bli her med reinen.

Jeg har fått så meget gjennom Moralsk Opprustning, mye mer enn jeg har kunnet gi. Da jeg kom til Caux første gang, brast jeg i gråt da jeg møtte afrikanerne. Jeg ble så imponert av dem fordi de hadde lidd så meget, og likevel kjempet de for enighet og for å overbygge kløftene. Og jeg tenker på Alice Wedega fra Papua Ny-Guinea som var hos oss her i Idivuoma — hun var så lik våre egne samiske kvinner.

Det var i Caux at jeg for første gang forsto at jeg, en same, har et eget menneskeverd. Og nå føler jeg at tiden er kommet til at vi må kjempe — svensker og samer og alle må kjempe for våre rettigheter og vår integritet.

Per Bertil Simma, Styremedlem i Svenske samers riksforbund.

CAUX-KVELD I GIMSØY KIRKE

Skienlegen Arne Jakob Aasland og fru Ann Mari Aasland, kommunepolitiker, har ofte besøkt konferansesenteret Caux i Sveits. På nyåret ba folk i Gimsøy menighet, Skien, dem fortelle om sine inntrykk og erfaringer derfra. Møtet ble holdt i selve kirken, hvor det også var et innslag av Gåsoddens utmerkede kor. Etter en lysbildeserie kommentert av Arne Jakob Aasland fortalte Aagot og Einar Engebretsen om MRAs arbeid i Zimbabwe.

NYTT STYKKE PÅ WESTMINSTER TEATER

Festival-tid i Efesus — men noe har slått feil. Artemis, den lokale gudinne og viktigste turistattraksjon, mister sin apell. Prestinner, artister og forretningsfolk bestemmer seg for å demonstrere mot den fremmede som er opphavet til vanskelighetene, Paulus, omstreiferen.

Ragman (omstreiferen) — en ny musikal om Paulus i Efesus — starter på Westminster Theatre i London den 25. februar. Teksten er ved pastor E. Ban-yard, musikken ved Francis Campbell, en jazzpianist som nå er franciskaner-munk. Musikalen er skrevet for en ny serie av «En dag i et Londonteater», det undervisningsprogram som siden september har ført 28.000 skolebarn til Westminster Theatre. Denne serien er beregnet for 12—15-åringer.

«Ragman» vil bli oppført daglig fra 25. februar til 22. mars.

James Dickson in memoriam

James Dickson døde torsdag 6. mars, få uker før han skulle ha fylt 81 år. Han var en varm Norgesvenn.

Da tyske tropper gikk i land i Norge i 1940, travet en hest med slede på svenskesiden av grensen i retning Røros. I sleden satt en svensk kaptein. Han skulle melde seg til tjeneste i den norske hær i kampen mot den nazistiske overmakt.

Det var samme offiser som noen måneder tidligere, julaften 1939, tok farvel med hustru og barn og dro som frivillig til Finland. Da han kom tilbake fra Finland, var Norge overfalt.

Da Estland i 1944 var i oppløsning og kamper i full gang mellom tyskere og russere, landet kaptein Dickson ved Estlands kyst. Kort tid etter var en svensk båt på vei fra Estland med 800 estlendere ombord, reddet vekk fra den russiske okkupasjon.

I 27 år var James Dickson en markant skikkelse i den svenske riksdagen, som representant for Høgern — senere Moderaterna. Han var blant annet kjent for sine korte taler, og for sin humor. James Dickson var en av de alle første piloter i Sverige. Han var kammerherre, og han var gårdbruker.

Svenska Dagbladet hadde 8. mars følgende overskrift:

«Han var et salt i riksdagsarbeidet», og artikkelen fortsetter, «James Dickson var en overbevist tilhenger av Moralsk Opprustning, med store krav på det svenske folkets og dets lederes livskvalitet. Samtidig var han Riksdagens humorist» . . .

«Man dør jo engang. Men gammel behøver man ikke bli, så lenge man har en idé å kjempe for livet ut — inntil man ligger med nesen i været for godt», — slik lød James Dicksons ord i en riksdagsdebatt. James Dickson ble altså 81, men ikke gammel.

En skare gode venner i Norge vil savne James Dicksons markante skikkelse, hans mot, humor og varme omsorg for sine medmennesker. En av de få svenske offiserer som krysset grensen til Norge for å forsvare broderfolket mot nazismen.

Einar Engebretsen.

DET ZIMBABWE VI ØNSKER

Mens valglokalene begynte å fylles rykket borgere fra hele Zimbabwe inn en helsides annonse i *The Sunday Mail* med en utfordring til felles innsats for «et nytt Zimbabwe hvor alle har nok omsorg og alle deler nok, et Zimbabwe i fred med seg selv.» Prisen for forsoning er at hver og en av oss tilgir hva andre har gjort mot oss og ber om tilgivelse for hva vi har gjort, het det videre i annonsen. «En slik beslutning kan ikke tas for oss av andre, hverken av britene, russerne, OAU, Det britiske Samveldet, FN eller noen andre, bare av oss selv.»

Livsforvandling . . .

Forts. fra side 5

pen lærte vi at det ikke er hva som helst som skal bekjennes for hvem som helst når som helst. Dette syndes det mot ved mange anledninger.

I sjelesorgens tjeneste er gruppen et uovertruffent kampmiddel som ikke skal misbrukes. Helst bør det ikke være fler enn 3—6 personer, tilstrekkelig få til at man kjenner hverandre. En gruppe mennesker som gløder, kan gå ut og si: «Vil du være med på eventyret?» Oppsøke familier hvor det har vært dødsfall, vise omsorg. Hvis vi hadde nok slike grupper i virksomhet i Frogner menighet, ville folk stå i kø for å komme inn i kirken.

Vanskeligst er kjærligheten

Kirkefaderen Krysostomos sa at Kirken hviler på tre søyler: Conservare, illuminare et inspirare. Han snakket ikke om konservatisme, men dette å bevare evangeliet og de sannheter vi er blitt overgitt. Ikke om opplysning i form av kunnskap som gir makt: kunnskap i teknikk eller fysikk, men om Den hellige ånds opplysning. Inspirare — å inspirere, her kommer vi mest til kort. Fordi vi er så redde for det lille engelse ordet *love*. Tar vi det i vår egen hånd, må det da også gå galt. Men Hans Lilje sa en gang: Det er først i *et du* at *et jeg* møter Gud. Moro, men vanskelig!

ISEKI

Slitesterke maskiner med stor kapasitet. Arbeider like godt hele året.

Høy kvalitet både bruksmessig og teknisk preger ISEKI KOMBINASJONS-MASKINER

ISEKI KOMBI-NASJONSMASKINER KS 280 og KC 450 er maskiner man har bruk for hele året. De kan gå som jordfresere, jordhaker, snøfresere, slåmaskiner, med tilhengere, med vannpumpe og en lang rekke redskaper. KC 450 er utstyrt med vendegear, noe som man vanligvis kun finner på langt dyrere maskiner.

REINHARDT

Reinhardt Maskin A/S 4601 Kristiansand S.
Avdeling Oslo: Hvamveien 1, 2013 Skjetten

SVAKSTRØM ER VAR STYRKE

Vår spesialitet:

Alt materiell for avslutning av svakstrømskabler

90 år som spesialforretning i svakstrømsbransjen

O. ØSTMO A.S

Rådhusgt. 3, Oslo 1

Diriger Deres import via

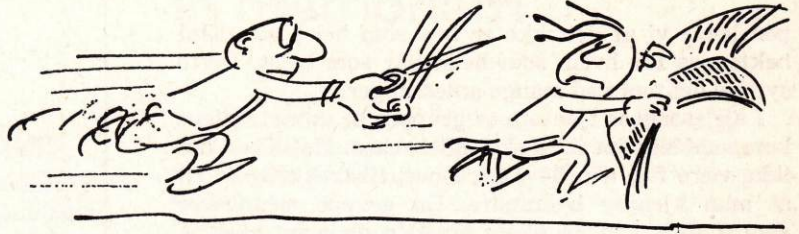
KRISTIANSAND

med sine gode forbindelser fra utlandet.

Vi tilbyr Dem lagring, fortolling og distribusjon.

KST Spedisjon A/S

Havnebygget, Kristiansand.

klippet

Det er likevel ikke noen klar optimisme som preger hverdagen til folk flest. Mange føler usikkerhet. Den ytre økonomiske trygghet som er skapt, har nødvendigvis ikke noe motstykke i indre trygghet. Mange mennesker opplever det materielle velferdssamfunnet som tomt og meningsløst og fattig på menneskelig kontakt og varme.

Stillet overfor disse utfordringer må arbeiderbevegelsen være istand til å fornye seg. På mange virker vårt budskap gammelmødig, ja, som gamle svar på nye spørsmål. For andre synes det som arbeiderbevegelsen er noe bortimot verdinøytral...

Reiulf Steen, i åpningstalen til partiets landsstyremøte, Tønsberg 18. februar.

Vår fremste oppgave bør nå være å gå sammen om å bygge vårt land slik at vi kan skape et nytt Zimbabwe med en ny nasjonal tro, en ny nasjonal kjærlighet som binder hele folket sammen, en ny nasjonal fellesskapsfølelse basert på en ny livsform... Nasjonen må smi sine sverd om til plogjern og bygge et land som kan bli Afrikas stolthet.

Fra Mugabes uttalelser etter valgseieren, ifølge referat over BBC.

Absolutte normer er idag ikke lenger et spørsmål om den private livsførsel. De er forutsetningen for at et folk skal bestå.

*

Intet hjerte er rent som ikke er brennende.

*

Først humor — lange ansikter forvandler ingen. For det andre ydmykhet — bruk det dere selv har fått hjelp med. En overbeviser ingen ved å opptre som en sterk mann som klarer alt. For det tredje, realisme — ikke gå et skritt utover din egen erfaring, bli på jorden med begge bena. Det fjerde er perspektiv —

gi dem et stort mål. Det femte stillhet — snakk ikke for meget, lytt til hva den andre har å si.

*

Tro bare ikke at meningen med livet er å unngå synd. Enkelte går inn for det, og gjør kjedelige blir de. Du må få en klar følelse av hva målet er, og satse alt på det.

*

Du har tilpasset deg det vanlige og mistet sansen for det uvanlige.

*

Enda har vi ikke åpnet for de veldige kilder av skapende kraft som finnes hos Gud.

*

Det er helt utilstrekkelig å formulere en stor sannhet korrekt, hvis en ikke samtidig lar den gjennomsyre alle livsområder.

*

Et eneste forvandlet menneske er mer overbevisende enn en serie prekker.

Frank N. D. Buchman.

Men i de merkelige 30-årene hendte det enda mer enn det som hittil er nevnt. Da gikk en glad, og derfor nokså unorsk, vekkelsesbevegelse over landet. Den fektet med fire absolutter, men den gjorde det altså med godt humør. Denne bevegelsen tok snarveien til det vi pleier å kalle for toppskiktet i vårt samfunn. Derfor installerte den seg gjerne på høyfjellshotell og lignende... Men det gikk like så alvorlig for seg der som i kirken og på bedehuset...

Noe av det viktigste som denne bevegelsen førte til, var at kristne leger trådte frem i første rekke og faktisk ble begynnelsen til et nytt kapittel i norsk sjelesorgs historie...

Fridtjov Birkeli i «Mellom Himmel og jord», Luther Forlag A/S.

Ny Verden vil fremme: En åndelig og moralsk opprustning. Solidaritet mellom enkeltmennesker og nasjoner. En revolusjon under Jesu Kristi Kors, som vil omskape verden. Individets og samfunnets forandring. Absolutte moralnormer: ærlighet, renhet, uselvishet og kjærlighet.

INFORMASJON OM MORALSK OPPRUSTNING

Utkommer med 6 nummer i året.

I redaksjonen:
Eva Riise Hanssen - ansvarlig red.
Anders Eskeland
Einar Engebretsen
Jens J. Wilhelmsen
Inge Mannsåker
Sturla Johnson
Keld Jørgensen (Danmark)

ABONNEMENTSPRIS for et år
Norge kr. 40,-
Danmark dkr. 32,-

Redaksjonens adresse:
Postboks 3018, Elisenberg, Oslo 2
Tlf. 02/44 64 78 — Postgiro 5 12 57 94

Danmark:
Postboks 312
1502 København V. Postgiro 18 51 51

Sverige:
Sveavägen 34, 6., 111 34 Stockholm
Tlf. 08/10 34 56

Trykkeri: Brødr. Tengs, Oslo

Utgiver: Stiftelsen Moralsk Opprustning
NY VERDEN